

Ožanka horská

Teucrium montanum L. subsp. *montanum*

Stupeň ohrožení: C1

POPIS

Vždyzelený drobný polokeřík, od báze větvený; větve poléhavé, častěji vystoupavé, max. 10-20 cm vys., s přitisklými bělavými-žlutavými chlupy, jen 0,1-0,3 mm dl. Listy přisedlé, čárkovité, 10-20 mm dl. a 2-5 mm šir., na vrcholu se špičkou, na okraji podvinuté, na líci lysé n. řídce přitiskle chlupaté, na rubu běloplstnaté. Květy nahloučeny v menším terminálním hlávkovitém lichoklasu, podepřeném kratšími listeny, koruna krémově nažloutlá n. nazelenale bílá, 10-12 mm dl., dolní pysk skloněný; kalich trubkovité zvonkovitý, 6-10 mm dl., s přitisklými 0,1-0,2 mm dl. chlupy; nitky tyčinek jemně chlupaté; tvrdky hnědé, až 2 mm dl.

EKOLOGICKÉ NÁROKY

Teplomilný druh skalních vápencových stepí, zčásti petrofyt. Půdy vápnité rendziny, mělké, vysychavé, na Pavlovských kopcích ve spol. podsvazu *Poo badensis-Teucrienion montani*; u Sedlece a Úval také na měkkých tercierních vápencích ve společenstvech blízkých *Festucion valesiacae*.

ROZŠÍŘENÍ

Evropský, submediteránně-mediteránní taxon, vyskytující se od severního Španělska přes Francii a Německo na západě, po Rakousko, Moravu a Slovensko na východě, kde areál končí na západní Ukrajině a v severním Srbsku. V jiných částech areálu, v Itálii, na Balkáně, v Turecku, na Krymu a v Gruzii rostou odlišné poddruhy (subsp. *pannonicum* a subsp. *jailae*).

V ČR roste pouze v nejteplejší části jižní Moravy, na vápencích panonského termofytika na několika lokalitách Pavlovských kopců, mimo to na 2 lokalitách u Sedlece a Úval. Jeho rozšíření na jižní Moravě plynule navazuje na jeho rozšíření v Dolním Rakousku a na vápencových obvodech Alp. Jmenované lokality tvoří absolutní severní hranici areálu druhu. Nadmořské výšky lokalit se vztahují k pahorkatině mezi 200 a 550 m n. m. Expozice biotopů ke světovým stranám je JV-JZ, vzácně i severní či jihozápadní.

PŘÍČINY OHROŽENÍ

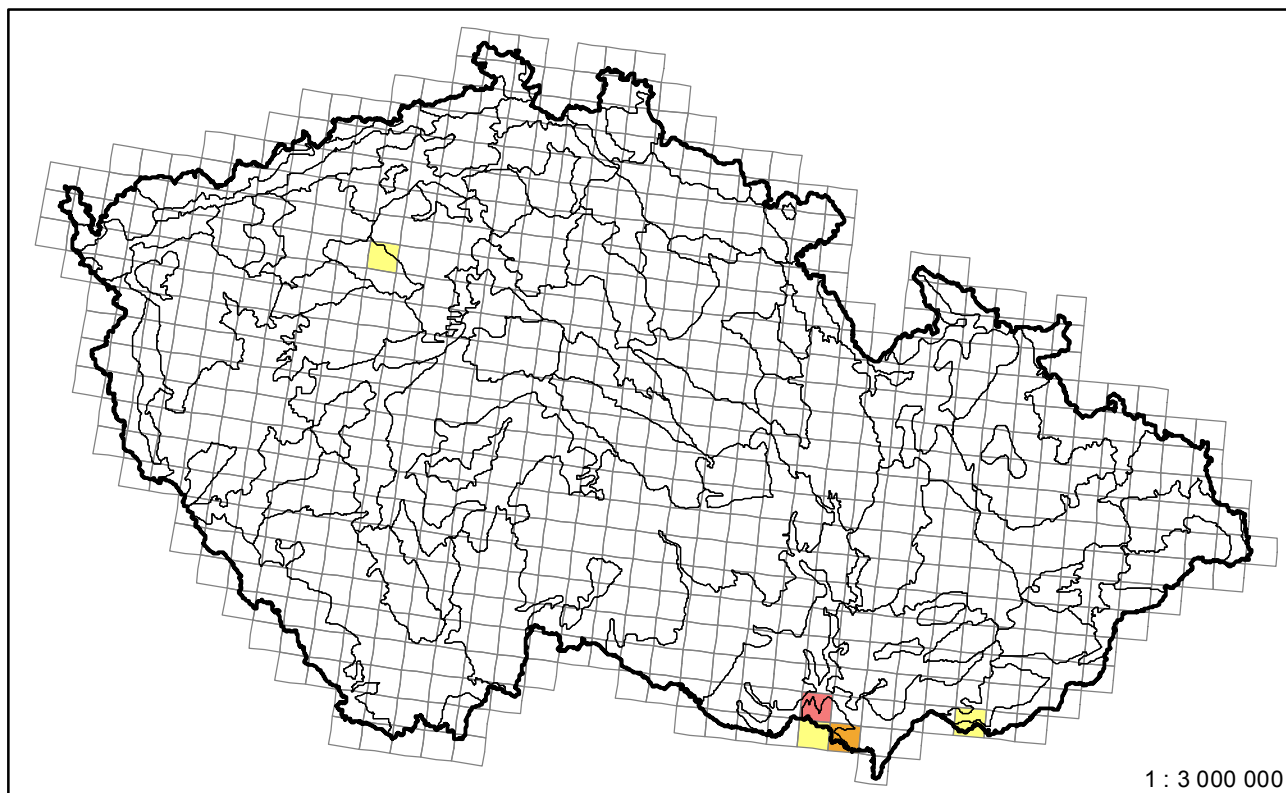
Lokalitám, které jsou pod územní ochranou, nehrozí téměř žádné ohrožení vyjma invaze hmyzích škůdců. U lokalit mimo ochranu (Skalky u Sedlece) je značné nebezpečí, že budou využity pro jiný účel než ochranu přírody (plánovaná obora); pak by mohlo dojít k fyzické likvidaci populace.

SEZNAM LITERATURY

MÁRTONFI P., 1995. *Teucrium montanum* (Lamiaceae) in the Czech and Slovak Republics. Preslia 66: 289-304

Výskyt do roku 2000

počet lokalit 1 2 3 - 6

Výskyt po roce 2001

